



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ  
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ

3<sup>η</sup> ΕΤΗΣΙΑ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ  
ΔΙΑΣΚΕΨΗ

Τετάρτη 20 Απριλίου 2016

“Προκλήσεις για  
την Ανάκαμψη”

Σε Συνεργασία με:



WHARTON CLUB OF GREECE



**Δρ. Βασίλης Αποστολόπουλος**, Πρόεδρος, Ελληνική Ένωση Επιχειρηματιών (EENE)



**Κρίστιαν Χατζημινάς**, Πρόεδρος, Wharton Alumni Club of Greece

**Π**ερισσότεροι από 200 επιχειρηματίες, ανώτατοι εκπρόσωποι της πολιτικής και της οικονομικής ηγεσίας, μέλη διπλωματικών αποστολών, διακεκριμένοι ακαδημαϊκοί και στελέχη επιχειρήσεων παραβρέθηκαν στις εργασίες της 3ης Διάσκεψης της Ελληνικής Ένωσης Επιχειρηματιών (EENE), με θέμα «Προκλήσεις για την Ανάκαμψη». Η εκδήλωση διοργανώθηκε σε συνεργασία με το Wharton Alumni Club of Greece και πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 20 Απριλίου στο ξενοδοχείο «King George».

Ένα εθνικό σχέδιο μακράς πνοής αναμένουν οι Έλληνες επιχειρηματίες, με εθνική στρατηγική, που θα δώσει πραγματική προοπτική και δυναμική ανάπτυξης, τόνισε στο χαιρετισμό του ο **Δρ. Βασίλης Αποστολόπουλος**, πρόεδρος της EENE και Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου Ιατρικού Αθηνών. Συμπλήρωσε δε πως οι Έλληνες επιχειρηματίες «δηλώνουμε έτοιμοι να επωμιστούμε το βάρος που μας αναλογεί με πρωτοβουλίες, ανάληψη ρίσκου και παραγωγικές επενδύσεις. Αυτή την εθνική προσπάθεια θα πρέπει να την υιοθετήσει, να την υπηρετήσει και να την υπερασπιστεί με συνέπεια το σύνολο του πολιτικού συστήματος» ανέφερε ο Δρ. Αποστολόπουλος. Ο πρόεδρος της EENE εξέφρασε την ικανοποίησή του για την κυβερνητική εκτίμηση πως μετά το Πάσχα η χώρα θα μπει σε μια δυναμική αναπτυξιακή τροχιά. Ωστόσο, όπως τόνισε, υπάρχουν κάποιες προϋποθέσεις για να δρομολογηθεί αποφασιστικά η στροφή στην ανάπτυξη και την ανάκαμψη και να επιτευχθεί η έξοδος από την κρίση και την ύφεση. «Πρώτο καθοριστικό βήμα είναι το κλείσιμο της τρέχουσας αξιολόγησης. Να ολοκληρωθεί τάχιστα αυτός ο νέος κύκλος της “εξωτερικής” διαπραγμάτευσης, ώστε να γυρίσουμε σελίδα και να εστιάσουμε στην κρίσιμη εσωτερική ανασύνταξη. Οι αλληπάλληλοι κύκλοι διαπραγματεύσεων δρουν ανασταλτικά για την ελληνική οικονομία, αποπροσανατολίζουν και αναβάλλουν διαρκώς τη χρήσιμη και απολύτως επιβεβλημένη εσωτερική δουλειά που πρέπει να γίνει» κατέληξε ο ίδιος.

Στην ομιλία του ο Πρόεδρος του Wharton Alumni Club of Greece και Αντιπρόεδρος της EENE, **κ. Κρίστιαν Χατζημινάς**, αναφέρθηκε στους βασικούς πυλώνες της ανάπτυξης, οι οποίοι είναι ξεκάθαρα δύο: η εξωστρέφεια και οι φόροι. Πιο συγκεκριμένα, μίλησε για τις προσπάθειες των ελληνικών εταιρειών να βγουν προς τα έξω, ξεπερνώντας τα εθνικά σύνορα, με τα «δυνατά τους χαρτιά» να είναι οι νέες τεχνολογίες και το best value for money του ελληνικού engineering. Η εκτίμηση του κ. Χατζημινά είναι ότι σύντομα θα αρχίσουν να αποδίδουν καρπούς οι επενδύσεις σε χρόνο και χρήμα που προϋποθέτει η εξωστρέφεια και που ξεκίνησαν ήδη το 2011. Παρουσιάζοντας τις προτάσεις της EENE για τη φορολόγηση, υπογράμμισε τη θέση για την εισαγωγή ενός



Όλγα Γεροβασίλη, Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό

οριακού (marginal) φόρου της τάξεως του 10%, μόνο για το επιπλέον παραγόμενο και δηλωθέν εισόδημα πάνω από το μέσο όρο του δηλωθέντος εισοδήματος της περιόδου 2010-2015. Με αυτόν τον τρόπο, παρέχεται δραστικό κίνητρο επενδύσεων και ανάπτυξης χωρίς κανένα κίνδυνο απώλειας υφιστάμενων και προβλεπόμενων φορολογικών εσόδων.

«Έτσι, πρώτον, θα υπάρξει ουσιαστικό κίνητρο για επιπλέον επενδύσεις από το εγχώριο κεφάλαιο (υφιστάμενες ελληνικές επιχειρήσεις) και από το ξένο κεφάλαιο μέσω επενδύσεων/εξαγορών σε υφιστάμενες ελληνικές επιχειρήσεις, δεύτερον θα αυξηθεί το υποκατασκευαστικό έργο στα παραρτήματα/ελεγχόμενες επιχειρήσεις από πολυεθνικές εταιρείες και τρίτον η ρύθμιση θα δώσει κίνητρο για την αύξηση του δηλωθέντος εισοδήματος, μιας και αφορά μελλοντικά εισοδήματα, έτσι ώστε και οι θεσμοί θα το δεχτούν» τόνισε ο Αντιπρόεδρος της EENE. Αντίστοιχη πρόταση υπάρχει για το θέμα των ασφαλιστικών εισφορών με μια γενναία έκπτωση στις επιπλέον (marginal) εισφορές του κάθε νομικού προσώπου πάνω από εκείνες των προηγούμενων ετών».

«Στη νέα κατάσταση που διαμορφώνουμε στην ελληνική οικονομία, η έμφαση είναι στο αναπτυξιακό σκέλος και όχι στα περιοριστικά μέτρα. Μόνο έτσι θα ανακάμψουμε αυτοδύναμοι στις αγορές» υπογράμμισε η κυβερνητική εκπρόσωπος, **Όλγα Γεροβασίλη**, στο χαιρετισμό της. «Για εμάς το 2016 είναι έτος εφαρμογής του αναπτυξιακού σχεδιασμού που εκπονήθηκε παράλληλα και συμπληρωματικά ως προς τη συμφωνία», ανέφερε η κα. Γεροβασίλη αναδεικνύοντας ως προτεραιότητες την αλλαγή του αναπτυξιακού νόμου για την προσέλκυση επενδύσεων, μια σύγχρονη κλαδική πολιτική εξωστρεφούς προσανατολισμού, την ενθάρρυνση της ψηφιακής αναβάθμισης της χώρας με τη δημιουργία Γενικής







**Πάνος Καμμένος**, Υπουργός Εθνικής Άμυνας – Πρόεδρος «Ανεξάρτητοι Έλληνες»

Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής και, τέλος, την αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της Αναπτυξιακής Τράπεζας.

Κλείνοντας, η κα. Γεροβασίλη εξέφρασε την εκτίμηση πως «η Ελλάδα είναι έτοιμη να εισέλθει αποφασιστικά σε ανοδική πορεία και πως όλοι οι οικονομικοί δείκτες μαρτυρούν την ενεργητική αναμονή των Ελλήνων και ξένων επενδυτών να στηρίξουν την ελληνική προσπάθεια. Και έφτασε επιτέλους ο καιρός να επιβραβευθούν οι Έλληνες επιχειρηματίες που άντεξαν και στήριξαν την οικονομία μας στα δύσκολα χρόνια της κρίσης»

Ο υπουργός Εθνικής Άμυνας **κ. Πάνος Καμμένος**, σκιαγράφησε τις προκλήσεις στην ευρύτερη γεωπολιτική περιοχή και τις γεωοικονομικές τους προεκτάσεις. Αναφέρθηκε στις δύσκολες ισορροπίες με την Τουρκία και τις κρίσιμες εθνικές συμμαχίες και στρατηγικές που μας κατοχυρώνουν. Άσκησε δεδριμεία κριτική σε όσους στο εσωτερικό της χώρας «πολιτικοποιούν» μείζονα θέματα εθνικής ασφάλειας και διακυβεύουν καίρια συμφέροντα. Ο αρχηγός των ΑΝΕΛ εξήγησε πως συμφωνεί με την κεντρική πρόταση της ΕΕΝΕ για φόρο-κίνητρο στα νέα παραγόμενα εισοδήματα και αναγνώρισε τον κρίσιμο ρόλο της επιχειρηματικότητας. Στον άξονα αυτό υπογράμμισε τη σημασία της συμμετοχής ελληνικών αμυντικών εταιριών στις αποστολές του Υπουργείου Άμυνας, προσθέτοντας ότι ο κλάδος θα μπορούσε να αποτελέσει «το Δόρυ της Ανάπτυξης» στο μέλλον. Παράλληλα, παρουσίασε τις βασικές πτυχές του σχεδίου που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη για τη στρατηγική αξιοποίηση της περιουσίας του Υπουργείου Άμυνας, που θα μπορούσε να αποφέρει έσοδα δεκάδων δισεκατομμυρίων ευρώ. Στην αναλυτική του εισήγηση, ο κ. Καμμένος υπογράμμισε πως ολοκληρώνεται άμεσα η συμφωνία για την οριοθέτηση ΑΟΖ με την Αίγυπτο και πως η Ελλάδα αναγνωρίζεται από τις ΗΠΑ και τους εταίρους σαν άγκυρα σταθερότητας στις δύσκολες περιοχές της Μεσογείου και των Βαλκανίων. Σε μια αναφορά του για το θέμα της αξιολόγησης ο κ. Υπουργός αποκάλυψε πως καθοριστικό ρόλο θα έχει η στάση της Αμερικής, όπως θα εκφραστεί στην επερχόμενη συνάντηση Ομπάμα-Μέρκελ, σημειώνοντας πως το ίδιο συνέβη και πέρυσι με τον κ. Ομπάμα να παρεμβαίνει καθοριστικά μέσω του Γάλλου Προέδρου Φ. Ολάντ. Κλείνοντας ο κ. Καμμένος εξήγησε πως για να έρθει η ανάπτυξη είναι αναγκαίο να περιοριστεί η διαφθορά και η διαπλοκή σε όλα τα επίπεδα.

# 1 • Γεωπολιτικές Προκλήσεις Γεωοικονομικές και Πολιτικές Ευκαιρίες



Στο 1ο Πάνελ, υπό το συντονισμό της **Δρ. Δόμνας Μιχαηλίδου**, οικονομολόγου της ανάπτυξης και αναλυτή ρίσκου στο Πανεπιστήμιο του Cambridge, αναλύθηκαν στην πληρότητά τους οι γεωοικονομικές προκλήσεις για τη χώρα μας, όπως αυτές διαμορφώνονται από τις ευρύτερες ανακατατάξεις ισχύος αλλά και τον αποσταθεροποιητικό ρόλο των ασύμμετρων απειλών των προσφυγικών-μεταναστευτικών ροών και της τρομοκρατίας. Ο Γενικός Διευθυντής του ΕΛΙΑΜΕΠ, **Δρ. Θάνος Ντόκος** εξήγησε τη σημασία του να κεφαλαιοποιήσουμε τη στρατηγική μας θέση και συμμετοχή στην ΕΕ προκειμένου να πολλαπλασιάσουμε την ισχύ μας μέσα σε μια αβέβαιη γειτονιά που αλλάζει «κυριολεκτικά σε καθημερινή βάση». Ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πειραιώς, Αθανάσιος Πλατιάς αναφέρθηκε στις δύο «μεταμορφώσεις» που μεταβάλλουν τον Παγκόσμιο Χάρτη. Τη μετάβαση σε ένα θολό τοπίο, διαρκούς επί της ουσίας πολέμου με ασύμμετρες απειλές από κυρίως μη κρατικούς δρώντες στο Παγκόσμιο Σύστημα, και την παράλληλη μετάβαση σε ένα όλο και πιο ασταθές πολύ-πολικό σύστημα όπου δεν θα ηγεμονεύει πια η Αμερικανική ισχύς. Αυτό θα κρατήσει «de facto» την Ευρώπη ενωμένη, διαπίστωσε το πάνελ, από ανάγκη έστω, με την Μεγάλη Βρετανία επίσης εντός της ΕΕ. Παράλληλα, σε περίπτωση που ο νέος παγκόσμιος χάρτης γίνει πιο ανταγωνιστικός και συγκρουσιακός, όπως προέβλεψε ο Καθηγητής Πλατιάς, τότε θα κυριαρχήσουν περιφερειακοί ανταγωνισμοί μεταξύ των διαφορετικών περιφερειών, αλλά εντός των περιφερειών θα δημιουργηθούν και σημαντικές οικονομικές ευκαιρίες με βάθυνση των σχέσεων



**Δρ. Θάνος Ντόκος**

Γενικός Διευθυντής,  
Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και  
Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)



**Αθανάσιος Πλατιάς**

Καθηγητής Στρατηγικής, Τμήμα Διεθνών  
& Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο  
Πειραιά



## 2. Επιχειρηματικότητα και Επενδύσεις - Προοπτικές για Εργασία & Ανάπτυξη



**Θεόδωρος Φέσσας,**  
Πρόεδρος, Σύνδεσμος  
Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών



**Νίκος Βέπτας**  
Γενικός Διευθυντής, Ίδρυμα  
Οικονομικών & Βιομηχανικών  
Ερευνών  
Καθηγητής, Οικονομικό  
Πανεπιστήμιο Αθηνών

και ενίσχυση του εμπορίου.

Σε μια πολύ δυναμική συζήτηση, υπό το συντονισμό του Γενικού Διευθυντή του Ομίλου Εconoμία, **κ. Αντώνη Παπαγιαννίδη**, οι ομιλητές ανέλυσαν την ασκούμενη οικονομική πολιτική και τις προοπτικές της οικονομίας. Η επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος 3,5% είναι εφικτό σενάριο επισήμανε ο Πρόεδρος του ΣΕΒ, **κ. Θεόδωρος Φέσσας**, συμπληρώνοντας ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα για μία σταθερή πορεία προς την ανάπτυξη είναι να αλλάξει το μείγμα πολιτικής που ακολουθεί η κυβέρνηση. Όσον αφορά στην επιλογή της υπερφορολόγησης ο κ. Φέσσας σημείωσε ότι μία τέτοια λύση «δεν δίνει κίνητρο ούτε στον εργαζόμενο, ούτε στον επιχειρηματία, ούτε στην κοινωνία για δημιουργία πλούτου. Οι επιχειρήσεις ακόμη και να μείνουν στη χώρα - αν δεν μετεγκατασταθούν ή κλείσουν - υπάρχουν πολλά παραδείγματα (καπνός, ΦΠΑ) που αποδεικνύουν ότι όσο ανεβαίνουν οι φορολογικοί συντελεστές μειώνονται τα έσοδα». Προσέθεσε πως η φοροδοτική ικανότητα πολλών επιχειρήσεων δοκιμάζεται ήδη. Στον άξονα αυτό ο Πρόεδρος του ΣΕΒ επισήμανε πως αν δεν διευρυνθεί η φορολογική βάση, εάν δεν πληρώσουν όλοι αυτό που τους αναλογεί και αν δε σταματήσει η φοροκλοπή δεν γίνεται να λυθεί το πρόβλημα της φοροδιαφυγής «και η ηλεκτρονική δασαύρωση είναι ο καταλληλότερος μηχανισμός». «Σαφώς πρέπει ο πλούσιος να συμμετέχει περισσότερο στη φορολόγηση, αλλά να ορίσουμε ποιος είναι αυτός. Κανείς δεν πληρώνει ευχάριστα επιπλέον χρήματα, αλλά όλοι είμαστε πρόθυμοι να περάσει η χώρα τα δύσκολα. Λίγο μυαλό χρειάζεται και λίγο συνεννόηση», ανέφερε χαρακτηριστικά. Για την ανάκαμψη υπογράμμισε πως κρίσιμο είναι οι ιδιωτικοποιήσεις «να είναι εκτεταμένες και να τις διαχειρίζεται ένας φορέας», ενώ πρέπει παράλληλα να προχωρήσουν οι διαρθρωτικές αλλαγές που δίνουν ώθηση στην οικονομία σε ένα πλαίσιο που θα κυριαρχεί η ασφάλεια δικαίου και μια φιλοεπιχειρηματική πρακτική.

Ο Γενικός Διευθυντής του IOBE **κ. Νίκος Βέπτας** σχολίασε ότι «τα βραχυ-



χρόνια θετικά σημεία δεν πρέπει να θεωρηθούν και ως αρκετά βήματα. Επειδή ένας δείκτης μπορεί να τσιμπήσει λίγο πιο πάνω, η βραχυχρόνια καταστολή δεν λύνει το πρόβλημα, είναι μια φενάκη». Για το ασφαλιστικό, ο κ. Βέττας σημείωσε ότι ακόμη και καλά να πήγαινε η οικονομία μας και να μειωνόταν η ανεργία, θα συνέχιζε να είναι μια πρόκληση που θα έπρεπε να διαχειριστούμε υποχρεωτικά λόγω των δημογραφικών δυναμικών. Ξεκαθάρισε δε πως δεν μπορεί να λυθεί το θέμα χωρίς να μειθούν υφιστάμενες συντάξεις. «Είναι αναποτελεσματικό και αμφιβόλου ηθικής να φορολογούνται [δυσανάλογα και βαρύτατα, σκληρά εργαζόμενοι νέοι των 35 ετών που αμείβονται με 700 ευρώ] για να πληρώνονται κάποιοι τη σύνταξή τους ή τις περικοπές να τις επωμιστούν μόνο μερικοί» επεσήμανε ο κ. Βέττας, προσθέτοτας ότι «σε κάθε περίπτωση το ασφαλιστικό δεν πρέπει να γίνει φορολογικό. Πρέπει να υπάρχει ανταποδοτικότητα». Έδωσε μάλιστα και συγκεκριμένα παραδείγματα όπου εργαζόμενοι σήμερα στον παραγωγικό κλάδο αποδίδουν δυσανάλογα υψηλά εισφορές για άτομα που συνταξιοδοτήθηκαν πολύ νωρίτερα, με πολύ μεγαλύτερες συντάξεις και άλλα προνόμια έναντι αυτών που θα έχουν οι σημερινοί εργαζόμενοι. Για το θέμα του χρέους, ο κ. Βέττας έκανε μία καίρια επισήμανση: «Υπάρχει πλήρης παρανόηση για το πως μπορεί να γίνει η ρύθμιση του χρέους. Δεν μπορεί να είναι υποκατάστατο των διαρθρωτικών αλλαγών που απαιτεί η οικονομία. Πρέπει να υπάρχει συμπληρωματικότητα».

Ο υφυπουργός Οικονομίας, **κ. Αλέξανδρος Χαρίσις**, που τελευταία στιγμή χρειάστηκε να αλλάξει το πρόγραμμά του, σε μήνυμά του ανέφερε πως είναι εφικτό να επιτευχθούν οι στόχοι και η ανασυγκρότηση της οικονομίας με ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο που θα αναθεωρηθεί προς συγκεκριμένες δραστηριότητες και παράλληλα η στενότητα πόρων θα αντιμετωπιστεί με ανασχεδιασμό μίας σειράς χρηματοδοτικών εργαλείων.

«Η αξιολόγηση, αν και με μεγαλύτερο κόστος εξαιτίας της κυβερνητικής αβελτηρίας, θα πρέπει τουλάχιστον να «κλείσει» με τον καλύτερο για τα ελληνικά συμφέροντα τρόπο» ανέφερε ο βουλευτής της ΝΔ, και πρ. Υπουργός, **κ. Χρήστος Σταϊκούρας**. Επέκρινε παράλληλα τη φορομνηστική πολιτική ως αποδεδειγμένα «αναποτελεσματική και κοινωνικά άδικη». Ο κ. Σταϊκούρας ήταν ιδιαίτερα επικριτικός για τους χειρισμούς κατά την περίοδο που ακολούθησε τη «σταθεροποίηση» του 2014, εξηγώντας πως θα χρειαστούμε εκ νέου αναδιάρθρωση χρέους σε μια περίοδο ευρύτερης αστάθειας και «υψηλών κινδύνων». Υπογράμμισε, επίσης, «ότι η οικονομία επέστρεψε στην ύφεση, όπου και παραμένει, η τάση αποκλιμάκωσης της ανεργίας συρρικνώθηκε και το οικονομικό κλίμα κατέρρευσε, οι επιχειρηματικές προσδοκίες επιδεινώθηκαν, η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχώρησε, ενώ οι



# 3. Εθνική Παραγωγή, Εξωστρέφεια, Ανταγωνιστικότητα: Παραγωγική Ανασυγκρότηση στην Πράξη



**Κωστής Χατζηδάκης**, Μέλος του Ελληνικού Κοινοβουλίου-Αντιπρόεδρος «Νέα Δημοκρατία», π. Υπουργός Ανάπτυξης

ληξιπρόθεσμες οφειλές του κράτους προς τον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 76% από τις αρχές του 2015».

Με τον κ. Κρίστιαν Χατζημηνά στο συντονισμό βαθύναμε στις προκλήσεις για την ανάπτυξη των Clusters και άλλων καινοτόμων πρωτοβουλιών, το θέμα της χρηματοδότησης αλλά και το θέμα του χρέους. Ο Αντιπρόεδρος της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης, **κ. Κωστής Χατζηδάκης** χαρακτήρισε ενδιαφέρουσα την πρόταση της EENE για τον 10% «flat tax» στα επιπλέον παραγόμενα εισοδήματα και υπογράμμισε την ανάγκη να τονωθεί η επιχειρηματικότητα και να «ξεκλειδωθούν» επενδύσεις. Εξήγησε πως πολιτικές που βαραίνουν δυσανάλογα το ελληνικό επιχειρείν και τον παραγωγικό Έλληνα σε μια λογική τιμωρίας, ή με στόχο την ικανοποίηση ενός τμήματος της κοινωνίας είναι βαρύ λάθος. Συγκεκριμένα σημείωσε πως η φοροδοτική ικανότητα είναι στα όρια, και πως η σκληρή, «τιμωρητική» φορομπηχτική πολιτική «ούτε τους φτωχούς ικανοποιεί, ούτε τους στόχους της πετυχαίνει». Ταυτόχρονα, επεσήμανε την ανάγκη η ελληνική πολιτεία «να μιλήσει με καθαρές κουβέντες και με την Τρόικα, που έχει και αυτή κάνει μεγάλα λάθη με τις διαρκείς



**Στέλιος Παπαδόπουλος**, Μέλος Δ.Σ. & Γενικός Διευθυντής, Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ)

αλλαγές στην φορολογία» (και το αντίκτυπο αυτών των αλλαγών στην πραγματική οικονομία και το επιχειρηματικό κλίμα).

Εστιάζοντας στο θέμα του χρέους και στο πως επηρεάζει την οικονομία και τις προοπτικές της, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), **κ. Στέλιος Παπαδόπουλος** εξήγησε πως, αν και σχετικά υψηλό, το Ελληνικό χρέος δεν είναι το βασικό πρόβλημα. Συγκεκριμένα, ο κ. Παπαδόπουλος αναγνώρισε την ανάγκη για ελάφρυνση του χρέους, κυρίως με την ομογενοποίησή του, την επέκταση των ωριμάνσεων και τη μείωση του κόστους εξυπηρέτησής του με περαιτέρω μείωση των επιτοκίων. Παράλληλα, ανέφερε πως πρόβλημα είναι όχι το χρέος και το ύψος του, αλλά ο παρονομαστής, δηλαδή το





**Αθανάσιος Σαββάκης** Πρόεδρος,  
Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος



**Ίων Τσάκωνας**, CEO, PJ Tech Catalyst,  
Τράπεζα Πειραιώς

ΑΕΠ που συρρικνώθηκε υπερβολικά τα χρόνια της κρίσης από τη βαριά υφεσιακή προσαρμογή με τα προγράμματα λιτότητας και δημοσιονομικής πειθαρχίας. «Μόνο πραγματικό κριτήριο βιωσιμότητας είναι η πρόσβαση στις αγορές με λογικά επιτόκια» προσέθεσε ο κ. Παπαδόπουλος που εξέφρασε την γνώμη πως η συζήτηση για την «βιωσιμότητα του χρέους» συχνά γίνεται στη βάση αυθαίρετων αριθμών και ποσοστών. Για να υπάρξουν επενδύσεις δεν χρειάζεται να λυθεί το θέμα του χρέους. Βασικό πρόβλημα των δυνητικών επενδυτών είναι το Credit Rating της χώρας από τους Διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης που λαμβάνουν υπόψη επίσης τα κεντρικά προβλήματα – τη γραφειοκρατία, τη δημόσια διοίκηση, την ύφεση κ.ο.κ., ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος, συμπληρώνοντας πως αν αλλάξει θετικά ο παρονομαστής, δηλαδή η ανάπτυξη, τόσο οι αναλύσεις βιωσιμότητας του χρέους όσο και οι επενδυτές θα «δουν» τη χώρα θετικότερα.

Τη ματιά του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος ανέπτυξε ο Πρόεδρος του ΣΒΕΕ **κ. Αθανάσιος Σαββάκης**, υπογραμμίζοντας το ρόλο της βιομηχανίας και ειδικότερα των βιομηχανιών της ελληνικής περιφέρειας που κολυμπούν αντίθετα στο ρεύμα και δημιουργούν πλούτο μέσα στις δυσκολίες και τις αντιξοότητες. Ο κ. Σαββάκης αναφέρθηκε και στα κεντρικά προβλήματα και προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κλάδος και επισήμανε τους τομείς όπου χρειάζονται άμεσα μεταρρυθμίσεις για να ενισχυθούν οι προοπτικές του. Ο **κ. Ίων Τσάκωνας**, Διευθύνων Σύμβουλος του PJ Tech Catalyst της Τράπεζας Πειραιώς, αναφέρθηκε στη νεοφυή και την καινοτόμο επιχειρηματικότητα στον τομέα των νέων τεχνολογιών και την ανάγκη να υποστηριχθεί ουσιαστικά και να τροφοδοτηθεί με αναπτυξιακά κεφάλαια ώστε να μπορέσει να σταθεί με προοπτική στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Υπήρξε ιδιαίτερη αναφορά στη φυγή εξαιρετικού ανθρώπινου δυναμικού αλλά και πλούτου και κεφαλαίων στο εξωτερικό, ένα δίλημμα που συχνά αντιμετωπίζουν και οι ελληνικές επιχειρήσεις, ενώ έπειτα από επισήμανση του κ. Χατζημηνά υπήρξε συμφωνία στο πάνελ πως για τον τόπο και τις προοπτικές του, είναι σημαντικό να κρατάμε τον κορμό και τη βάση των ελληνικών επιχειρήσεων «εντός των τειχών».

Ο Καθηγητής **Βασίλειος Μακίος**, επικεφαλής του Corallia προσπάθησε



**Καθηγητής Βασίλειος Μακίος**,  
Επικεφαλής, Corallia



**Αθανάσιος Πότσος,**

Πρόεδρος, Ένωση Ελληνικών Βιομηχανιών  
Διαστημικής Τεχνολογίας και Εφαρμογών (ΕΒΙΔΙΤΕ)

να δώσει μια νότα επιτυχίας και ελπίδας όπως χαρακτηριστικά είπε, διότι «έχουμε μιζεριάσει» και αυτό μας επηρεάζει όλους. «Με την υψηλή τεχνολογία μπορούμε να φτιάξουμε κορυφαία προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Στην Ελλάδα έχουμε και το ανθρώπινο δυναμικό και την τεχνογνωσία να το κάνουμε» προσέθεσε. Αναφερόμενος στο ρόλο των clusters στην ελληνική οικονομία και ειδικότερα στο οικοσύστημα του ελληνικού νεοφυούς, start-up επιχειρείν εξήγησε πως έχει τεράστιες προοπτικές και πολλές εφαρμογές όχι μόνο στις υψηλές τεχνολογίες. Ανέλυσε τα 3 clusters του Corallia που «τρέχουν» ήδη και σημείωσε πως οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν κινητήριο μοχλό την καινοτομία και τη χαρά της δημιουργίας αλλά και να επωφελούνται από συνεργασίες και συνέργειες όποτε προκύπτει η ευκαιρία. Ο κ. Μακίος αναφέρθηκε σε παραδείγματα διεθνών εφαρμογών που πολλαπλασίασαν τάχιστα την αξία τους, όπως το Skype που ξεκίνησε ως μια Εσθονική νεοφυής επιχείρηση, πωλήθηκε πρώτα για 2.5 δισ. δολάρια και έπειτα για 8 δισ. στην Microsoft αλλά και στο παράδειγμα της WhatsApp που πωλήθηκε για 19 δισ.. Με αφορμή αυτά τα παραδείγματα ο κ. Μακίος υπογράμμισε την ανάγκη για σημαντικά ελληνικά «success stories» που θα λειτουργήσουν ως εξαιρετική διαφήμιση και πρεσβευτές στο εξωτερικό και, συνάμα, θα αποτελέσουν μαγνήτη για επενδύσεις και κεφάλαια. Συνολικά, το μοντέλο των clusters μπορεί να βοηθήσει στην εκκαθάριση της έννοιας της επιχειρηματικότητας. Κλείνοντας, ο κ. Μακίος ανέλυσε την αξία και τη σημασία των Brands σημειώνοντας πως η Ελλάδα που έχει τεράστια αξία στα brands της δεν τα κεφαλαιοποιεί ούτε στρατηγικά, ούτε μεθοδικά, ούτε στο βαθμό που θα μπορούσε.

Ο κ. **Αθανάσιος Πότσος**, Πρόεδρος της Ένωσης των Ελληνικών Βιομηχανιών Διαστημικής Τεχνολογίας και Εφαρμογών (ΕΒΙΔΙΤΕ), εξήγησε την πολύ σημαντική προστιθέμενη αξία του «Space Cluster». Ανέφερε πως σύντομα το Διάστημα θα αποτελεί το νέο Ίντερνετ, θα υπάρχει ανάγκη για πλήθος εφαρμογών και προϊόντων και με την πτώση του κόστους των Διαστημικών Ταξιδιών θα αρχίσει να επεκτείνεται και ο Τουρισμός. Ο κ. Πότσος εξήγησε πως το Διάστημα προσφέρει τρομερά Returns on Investment (ROI), με κάθε ένα (1) ευρώ που επενδύεται στο Διάστημα να επιστρέφει έξι (6) πίσω. Η Ελληνική Βιομηχανία διαστήματος αναπτύχθηκε από το 2005 και μετά ουσιαστικά εκμεταλλευόμενη με τον καλύτερο δυνατόν τρόπο Ευρωπαϊκά Κονδύλια. Μάλιστα υπογράμμισε πως υπάρχουν ελληνικά λογισμικά που συνοδεύουν διαστημικές αποστολές της ΝΑΣΑ. Ο κλάδος είναι ιδιαίτερα δυναμικός, αριθμεί 39 (σύντομα 41) εταιρείες, έχει παγκόσμιας κλίμακας επιστημονικό δυναμικό (1500, υψηλά εξειδικευμένοι) και τζίρο που υπερβαίνει τα 200 εκ. ευρώ, ενώ είναι απολύτως εξωστρεφής, με το 99.9% των προϊόντων να αφορούν εξαγωγές.

Όσον αφορά ειδικότερα στην ανάπτυξη νέων και νεοφυών επιχειρήσεων, έγινε ειδική αναφορά στις ελληνικές θερμοκοιτίδες (Incubators), στους επιταχυντές (accelerators) αλλά και σε διεθνή προγράμματα που έχουν διευκολύνει καθοριστικά την πρόσβαση σε οικοσυστήματα του εξωτερικού με ιδιαίτερο

# 4. Τουρισμός, Ναυτιλία και Ενέργεια: Ρόλος & Μέλλον



**Έλενα Κουντουρά**

Αναπληρώτρια Υπουργός Τουρισμού,  
Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης &  
Τουρισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας

βάθος – όπως αυτό του Τελ Αβίβ στο Ισραήλ και τη Silicon Valley στις ΗΠΑ.

Την αισιοδοξία της για την πορεία της εφετινής τουριστικής σεζόν εξέφρασε η Αναπληρώτρια Υπουργός Τουρισμού, **κα. Έλενα Κουντουρά**, ενώ ανέλυσε πως παρά τους περιορισμένους πόρους και τους ευρύτερους κλυδωνισμούς, ο Ελληνικός Τουρισμός κατάφερε πέρυσι να καταγράψει μια σημαντική αύξηση (6-7%). Ερωτώμενη για την αστάθεια που και φέτος δοκιμάζει την περιοχή και γίνεται ακόμη πιο σύνθετη λόγω της προσφυγικής κρίσης, η Υπουργός επισήμανε πως ο Τουρισμός είναι ένα ευαίσθητο προϊόν και γι' αυτό το λόγο λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα καθώς «δεν υπάρχουν περιθώρια να πληγεί η εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό». Στόχος της Ελλάδας, επανέλαβε η υπουργός, είναι η αναρρίχυσή της στους πέντε πιο δημοφιλείς προορισμούς για επίσκεψη, αλλά και για επενδύσεις στον τουριστικό κλάδο. Όσον αφορά στις επενδύσεις, η κα. Κουντουρά εξήγησε πως έχουν απεμπλακεί ήδη επενδύσεις της τάξεως των 5 δισ. ευρώ. Παράλληλα, εξήγησε πως έχει ήδη επιτευχθεί η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου κατά ένα μήνα, που είναι θεμελιώδης στόχος. Κρίσιμο ρόλο σε αυτό διαδραματίζουν οι θεματικές μορ-





**Αλέξανδρος Αγγελόπουλος,**

Αντιπρόεδρος, Aldemar Resorts, Μέλος Δ.Σ.,  
Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

**Θεόδωρος Κιτσάκος,**

Διευθύνων Σύμβουλος, Δημόσια Επιχείρηση  
Αερίου

**Σταύρος Γούτσος,**

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος,  
Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού

φές τουρισμού (π.χ. Ιαματικός, Ιατρικός, Ακαδημαϊκός-Συνεδριακός κ.ο.κ) και το «άνοιγμα» νέων αγορών με νέες απευθείας πτήσεις. Μεταξύ άλλων έγινε ειδική αναφορά στη συμβολή του Τουρισμού στην ευρύτερη οικονομία, με 1,5 εκ. άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας και συνεισφορά στο 20% του ΑΕΠ.

Αναφερόμενος στον Ελληνικό τουρισμό ως επιχειρηματίας, αλλά και με την ματιά του ΣΕΤΕ, ο Γενικός Γραμματέας της ΕΕΝΕ, **κ. Αλέξανδρος Αγγελόπουλος** ενώ συμφώνησε με την κα. Κουντουρά πως υπάρχουν αρκετά «value for money» και ύψιστης ποιότητας τουριστικά προϊόντα στη χώρα, επεσήμανε την ανάγκη «να μη χάνονται σημαντικές ευκαιρίες». Ο κ. Αγγελόπουλος αναγνώρισε τις δυσκολίες που έχει η ηγεσία του Υπουργείου Τουρισμού, καθώς «είναι ένα Υπουργείο που εξαρτάται και επηρεάζεται από όλα τα άλλα Υπουργεία». Ο Γενικός Γραμματέας της ΕΕΝΕ συνέχισε υπογραμμίζοντας τις μεγάλες προκλήσεις του Ελληνικού Τουρισμού, που αν και προσφέρει μεγάλο πλούτο στη χώρα (1 στα 5 ευρώ στην οικονομία) έχει πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες. Επεσήμανε δε πως είναι κρίσιμο να αντιμετωπιστεί το θέμα των παράνομων καταλυμάτων, της παραοικονομίας και της «σκιάδους» (ανασφάλιστης) εργασίας στον κλάδο, που ανέρχεται στο 1.6 δισ. Συμπλήρωσε πως ο Τουρισμός δύναται να αποτελέσει κεντρικό πυλώνα της ανάπτυξης και βασικό τμήμα της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής – σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης. Έκλεισε την τοποθέτησή του σημειώνοντας πως πράγματι είναι καλό οι επιχειρηματίες «να μένουμε στην Ελλάδα, αλλά φτάνει να μας θέλουν». Μία «καλοδεχούμενη αιχμή» σε μια αισιόδοξη εισήγηση, όπως σημείωσε ο κ. Παπαγιαννίδης που διέυθυνε το πάνελ.

Σε μια σύντομη παρέμβασή του προς αυτό το πάνελ, ο Καθηγητής Μακίος υπογράμμισε πως με τη βοήθεια των πρωτοβουλιών του Corallia τα χρήματα που αφήνουν οι τουρίστες στη χώρα μπορούν να διπλασιαστούν, πολλαπλασιάζοντας έτσι τη συμβολή του κλάδου στο ΑΕΠ και την οικονομία. Μια προοπτική που χαιρέτισε η κα. Κουντουρά που θαύμασε την αστείρευτη ενέργεια του επικεφαλής του σημαντικότερου αυτού «cluster initiative» της χώρας.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΠΑ, **κ. Θεόδωρος Κιτσάκος** ανέλυσε τον κρίσιμο ρόλο του φυσικού αερίου τόσο στη μακρο-κλίμακα και τη μεγάλη εικόνα, όσο και στη μικρο-κλίμακα. Εξήγησε πως στη μεγάλη εικόνα υπάρχουν πράγματι παγκόσμιες και περιφερειακές ανακατατάξεις και πως «ο χάρτης είναι ευμετάβλητος» και υπογράμμισε πως το φυσικό αέριο και η (γεω-)πολιτική των αγωγών είναι θέμα αιχμής της εποχής. Για την ανάπτυξη επισήμανε πως σε ένα βαθμό τίθεται θέμα ορισμού, υπογραμμίζοντας πως η «ανάπτυξη έρχεται μέσα από την κοινωνία». Ένας «κοινωνικο-κεντρικός» σχεδιασμός έχει ιδιαίτερη σημασία και για την επιχειρηματικότητα, καθώς συνδέοντας απομακρυσμένες περιοχές με το δίκτυο αερίου, μειώνονται τα κόστη και δύναται να εμπνεύσει τους ανθρώπους. Στην μικρο-κλίμακα, ο κ. Κιτσάκος εξήγησε πως η Ελλάδα παραμένει μία μικρή αγορά, πολύ μικρή για να είναι ιδιαίτερα υπολογίσιμη από τους «μεγάλους παίκτες», όμως σύντομα η Ελλάδα θα φτάσει τα 5 bcn, γεγονός που θα αναβαθμίσει τη θέση μας. Τέλος, επισημάνθηκε η υψηλή σημασία του «fast track» στις επενδύσεις στην ενέργεια.

Ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ, **κ. Σταύρος Γούτσος**, εξήγησε τη σημασία του «Target Model»



**Γιώργος Φουστάνος**, Ιδρυτής, Greek Shipping Miracle

που είναι κεντρικό κομμάτι της στρατηγικής της εταιρείας, και υπογράμμισε το ρόλο των δημοπρασιών τύπου NOME. Τις τελευταίες, τις χαρακτήρισε σημαντικό εργαλείο που μπορεί δυνητικά να συμβάλλει στο να ανοίξει «ομαλά και με ουσία» η αγορά, με σημαντικά οφέλη τόσο για τους καταναλωτές όσο και συνολικά για την αγορά. Στον άξονα της συζήτησης για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας, ο κ. Γούτσος σημείωσε πως ο λιγνίτης μπορεί να εξασφαλίσει την ενεργειακή επάρκεια του τόπου. Εξήγησε δε πως οι εθνικοί «κολοσσοί», όπως η ΔΕΗ, θα αναλάβουν πρωτοβουλίες και θα πραγματοποιήσουν αποφασιστικές επενδύσεις προκειμένου να στηρίξουν την ανάπτυξη. Σημείωσε ως ιδιαίτερα σημαντικό, πως επιχειρείται επανεκκίνηση του προγράμματος της γεωθερμίας «Η ΔΕΗ θα αρθεί στο ύψος των περιστάσεων ως μεγάλος Ευρωπαϊκός Επιχειρηματικός Όμιλος και κεντρικός αναπτυξιακός παίκτης» ανέφερε ο κ. Γούτσος, Τέλος επεσήμανε πως η ΔΕΗ έχει κοινωνική ευαισθησία και όσο μπορεί διευκολύνει και προστατεύει εκείνους που έχουν πραγματική δυσκολία να ανταπεξέλθουν οικονομικά στο κόστος ηλεκτροδότησης, αλλά προειδοποίησε πως στις περιπτώσεις που γίνεται εσκεμμένα και στρατηγικά αποφυγή πληρωμών από άτομα που εκμεταλλεύονται τη συγκυρία, η διεκδίκηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών θα γίνεται με τρόπο αποφασιστικό, γρήγορο και αποτελεσματικό.

Ο **κ. Γιώργος Φουστάνος**, ιδρυτής του πρώτου διαδικτυακού Μουσείου για την Ελληνική Ναυτιλία «The Greek Shipping Miracle», έκλεισε το πάνελ με μια ταχεία αναδρομή της διαδρομής της ελληνικής ναυτιλίας και του κομβικού ρόλου που είχε διαχρονικά η Ελληνική διασπορά στην ανάπτυξή της. Εξήγησε πως η ύπαρξη ισχυρού εμπορικού και πολεμικού στόλου είχε ιστορικά κομβική σημασία στην παγκόσμια οικονομική και πολιτική σκακιέρα. Παράλληλα, σημείωσε πως – και πάλι διαχρονικά – η Ναυτιλία δεν είχε τη στήριξη του κράτους, προσθέτοντας χαρακτηριστικά: «η ελληνική ναυτιλία μόνο στηρίζει τη χώρα, δεν παίρνει», σε αντιδιαστολή με άλλα ευρωπαϊκά κράτη, όπως η Γερμανία, όπου το κράτος έχει ενισχύσει καθοριστικά -αν όχι δημιουργήσει- επί της ουσίας τον κλάδο. Δηλαδή, εξήγησε ο κ. Φουστάνος, η Ελληνική ναυτιλία γεννήθηκε από τη διαχρονική ανάγκη του Έλληνα να επιβιώνει και να δημιουργεί – και όχι ως κεντρική εθνική επιλογή.

Η Ελλάδα κατέχει σταθερά την κορυφαία θέση στο χάρτη των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών μεταφέροντας το ένα πέμπτο (1/5) των φορτίων του πλανήτη. Το πανίσχυρο παγκόσμιο δίκτυο που συνδέεται με την ελληνική ναυτιλία μπορεί να αποτελέσει «αιχμή του δόρατος» και της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής με μια ολιστική και στρατηγική προσέγγιση. Μεταξύ άλλων, ο κ. Φουστάνος υπογράμμισε τον πολύ σημαντικό ρόλο που επιτέλεσαν και συνεχίζουν να διαδραματίζουν κορυφαία ιδρύματα όπως το



Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και το Ίδρυμα Ωνάση που έχουν κρίσιμη συμβολή στην ελληνική κοινωνία, οικονομία και πολιτιστικό γίγνεσθαι.

Αναφερόμενος σε θέματα φορολογίας της ναυτιλίας σημείωσε πως το «Tonnage Tax» είναι «το δικαιότερο σύστημα που μπορεί να υπάρξει αφού όλη η διαδικασία γίνεται εκτός συνόρων». Ταυτόχρονα, προσέθεσε πως η ναυτιλία είναι σημαντικότερη πηγή επενδύσεων, που πραγματοποιεί επί της ουσίας 30 εκ. δολάρια επένδυση ανά 2 ημέρες αφού επανεπενδύει τα όποια κέρδη στη διαρκή αναβάθμιση του στόλου (αριθμητικά και ποιοτικά). Έκανε τέλος ειδική αναφορά στην αποκρατικοποίηση του ΟΛΠ, εξηγώντας πως πρόκειται για «μια στρατηγική αναβάθμιση του Πειραιά μέσω της επένδυσης της COSCO» που μπορεί να αναδείξει τον Πειραιά σε «σημαντικότερο παγκόσμιο λιμάνι» και διαμετακομιστικό κόμβο. Ο προεδρεύων, κ. Παπαγιαννίδης σχολίασε στο κλείσιμο πως μια «ξέρα δείχνει να πλησιάζει από τη μεριά της ΕΕ» στα ύδατα της ναυτιλίας - εννοώντας τις πιέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αναθεώρηση του νομικού-φορολογικού πλαισίου για την ελληνική ναυτιλία – με το πάνελ να απεύχεται μια τέτοια εξέλιξη.

Την εκδήλωση έκλεισε ο Πρόεδρος της EENE Δρ. Βασίλης Αποστολόπουλος, που ξεκαθάρισε πως η «υγιής, καινοτόμος, παραγωγική, ανταγωνιστική και εξωστρεφής επιχειρηματικότητα οφείλει να αποτελέσει τον κορμό του νέου Ελληνικού παραγωγικού μοντέλου» και συμπλήρωσε πως «ο ιδιωτικός τομέας και οι ελληνικές επιχειρήσεις κρατούν το κλειδί για την καταπολέμηση της ανεργίας, [...] και αποτελούν τον πρωταρχικό αρωγό της ανάπτυξης». Αναγνώρισε πως καθώς είναι πολλά τα προσκόμματα που παραμένουν και είναι αδύνατο να αρθούν όλα άμεσα, «απόλυτη προτεραιότητα [...] είναι η άμεση ολοκλήρωση της αξιολόγησης και η διασφάλιση μιας σταθερής πορείας της χώρας στην καρδιά του Ευρώ και στην πρώτη γραμμή της περαιτέρω ευρωπαϊκής εμβάθυνσης» Χαρακτηρίζοντας «επιτακτική» την «ανάγκη να υπάρξει πολιτική και οικονομική σταθερότητα, ένα στέρεο φορολογικό και νομικό πλαίσιο με διαφανείς κανόνες που να ισχύουν για όλους» εξήγησε πως «μόνο έτσι θα εξασφαλισθούν οι αναγκαίες εσωτερικές και ξένες επενδύσεις που θα τροφοδοτήσουν την ανάπτυξη».

Επανέλαβε τη θέση του πως χρειάζεται άμεσα μια συνεκτική και ολοκληρωμένη «εθνική στρατηγική μακράς πνοής που θα κεφαλαιοποιήσει [...] τα [στρατηγικά εθνικά] πλεονεκτήματα σε βάθος χρόνου [...], με έμφαση στο να «είμαστε ολοένα και πιο ανταγωνιστικοί στο δύσκολο Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χάρτη, δίδοντας τη βαρύτητα στην ποιότητα, στις παραγωγικές συνέργειες, στην έρευνα και την καινοτομία».

Υπογράμμισε δε πως «οι Έλληνες επιχειρηματίες δηλώσαμε σήμερα "παρών", και είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε και εμείς με όλες μας τις δυνάμεις στο βαθμό που μας αναλογεί την ανάκαμψη της χώρας, την έξοδο από την κρίση και την πορεία προς μία μακρά και αειφόρα ανάπτυξη. Για να το πετύχουμε όμως πρέπει να αναβαθμιστεί συνολικά η αντίληψη του τι είναι επιχειρηματικότητα και τον κρίσιμο ρόλο της για μια βιώσιμη οικονομική προοπτική για τον τόπο».







ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ  
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ

Η Ελληνική Ένωση Επιχειρηματιών (ΕΕΝΕ) ευχαριστεί θερμά τους  
Χορηγούς & Υποστηρικτές της εκδήλωσης:

Μέγας Χορηγός:



ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Χορηγοί:



Ενέργεια για κάθε άνθρωπο

Υποστηρικτές Μέλη της ΕΕΝΕ:



Χορηγοί Επικοινωνίας:

